తయమ్ముమ్ గ్రంథం★

1వ అధ్యాయం

ఖురాను గ్రంథంలోని మాయిద సూరాలోని 6వ వాక్యంలో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు; "అప్పుడు మీకు నీరు లభించని పక్షంలో, పరిశుభ్రమైన మట్టితో విధిని నిర్వహించండి; దాని మీద చేతులతో కొట్టి మీ ముఖాల మీదా, చేతుల మీదా రుద్దుకోండి."

330. ప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) గారి భార్య అయినటువంటి హజ్రత్ ఆయెషా (రజిఅన్‌హా) ఇలా ఉల్లేఖించారు; "ఒకసారి మేము ప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) గారితో ఒక ప్రయాణంలో బయల్దే రాము." (గజ్వేబనీ మస్తలఖ్‌లో హిజ్రీ 6వ సంవత్సరంలో). మేము బయ్‌దా లేక జాతుల్ జైష్[1] ప్రాంతానికి చేరుకున్నప్పుడు నా మెడలోని (కంఠ) హారం తెగి క్రింద పడిపోయింది. (ఆ హారం అస్మాది, ఆమెను అడిగి నేను దానిని తీసుకున్నాను). దైవప్రవక్త (స) ఆ హారాన్ని వెతుకుతూ అక్కడ ఆగిపోయారు (ఎందుకంటే అది ఇతరుల వస్తువు కాబట్టి). ఆయన (స) గారి అనుచరులు కూడా ఆయన (స) గారితో అక్కడే ఆగి పోయారు. అక్కడ ఆ ప్రదేశంలో వారికి నీళ్లు లభించలేదు. చివరకు అందరూ కలసి హజ్రత్ అబూబకర్ సిద్దీఖ్ (రజిఅన్) వద్దకు వెళ్లి ఇలా అన్నారు; ఆయెషా (ర) ఏం

★ నిఘంటువులో తయమ్ముమ్ అంటే సంకల్పం చేసుకోవటం అనే అర్థం ఉంది. షరియత్ ప్రకారం తయమ్ముమ్ అంటే, అశుద్ధతనూ, జనాబత్‌నూ దూరం చేసే సంకల్పంతో పరిశుభ్రమైన మట్టితో ముఖాన్నీ, చేతుల్ని 'మసా' (రుద్దుకోవటం) చెయ్యటం.

330–1. ఇవి మక్కా, మదీనా పట్టణాల మధ్య ఉన్నటువంటి రెండు ప్రాంతాల పేర్లు.

చేశారో మీరు చూశారా? దైవప్రవక్త(స)నూ, ఆయన (స) గారి అనుచరులనూ ఒక ఎడారి ప్రాంతంలో అటకాయించారు. ఇక్కడ అసలు నీళ్లు లేనేలేవు. ప్రజల వద్ద కూడా నీళ్లు లేవు. ఈ విషయాన్ని తెలుసుకున్న అబూబకర్ (ర) నా వద్దకు వచ్చారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (స) నా తొడ మీద తమ శిరస్సును పెట్టి నిదురపోతున్నారు. అబూబకర్ (ర) ఇలా అన్నారు; నీవు దైవప్రవక్త(స)నూ, ప్రజలందరినీ ఇక్కడ అటకాయించావు. ఈ ప్రదేశంలో నీళ్లు కూడా లేవు. ప్రజల వద్ద కూడా నీళ్ళు లేవు. హజ్రత్ ఆయెషా (ర) ఇలా అన్నారు; అబూబకర్ (ర) నన్ను చాలా కోపగించుకున్నారు. అల్లాహ్ కోరిన విధంగా ఆయన (ర) నన్ను నిందించారు (చీవాట్లు పెట్టారు). ఇంకా ఆయన (ర) తన చేతితో నా పార్శ్వం మీద కొట్టసాగారు. ఆ దెబ్బల వల్ల నేను తీవ్రమైన నొప్పికి గురి అయ్యాను. అయినా చలనరహితంగా ఉండిపోయాను. ఎందుకంటే దైవప్రవక్త (స) గారి పవిత్రమైన శిరస్సు నా తొడ మీద ఉన్నది. తెల్లవారుఝామున ప్రవక్త మహనీయులు (స) మేల్కొన్నారు. కాని అక్కడ నీళ్లు లేవు. అప్పుడు కరుణామయుడైన అల్లాహ్ తయమ్ముమ్‌కు సంబంధించిన వాక్యాన్ని అవతరింపజేశాడు. తరువాత ప్రజలందరూ తయమ్ముమ్ చేసుకున్నారు." ఆ సమయంలో అన్సారీ సహాబీ ఒకాయన ఉసైద్ బిన్ హుజైర్ (రజిఅన్) ఇలా అన్నారు; "ఓ అబూబకర్ కుటుంబ సభ్యులారా! ఇది మీ కుటుంబం వల్ల కలిగిన ప్రథమ శుభమేమీ కాదు."[2] హజ్రత్ ఆయెషా (ర) ఇలా అన్నారు; "తరువాత నేను ప్రయాణం చేసిన ఒంటెను మేము లేపాము. అప్పుడు దాని క్రింద నేను పోగొట్టుకున్న కంఠహారం కూడా దొరికిపోయింది."[3]

331. ప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా అన్సారి (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు; నాకు పూర్వం వచ్చిన

330-2. ఇంతకుపూర్వం కూడా మీ కుటుంబం వల్ల ముస్లిమ్‌లకు అసంఖ్యాకమైన ప్రయోజనాలు కలిగాయి.

330-3. అసలు జరిగిన విషయం ఏమిటంటే; హజ్రత్ ఆయెషా (ర) గారి కంఠహారం తెగి క్రింద పడిపోయింది; దాని మీద ఒంటె కూర్చుండిపోయింది; దాని కోసం అక్కడ ఉన్నవారు వెతుకుతూ అటూ ఇటూ తిరిగారు; అది ఎలా దొరుకుతుంది; ఇదంతా అల్లాహ్ పన్నిన యుక్తి. దీని భావం ఏమిటంటే, ముస్లిమ్ సమాజానికి తయమ్ముమ్‌కు సంబంధించిన సమస్య తెలిసిపోవాలి; చాలా సందర్భాలలో నీళ్లు దొరకవు. కనుక తయమ్ముమ్ విషయం ప్రజలకు తెలిసిపోయింది, కంఠహారం కూడా దొరికిపోయింది.

ప్రవక్తలలో ఏ ప్రవక్తకూ ఇవ్వబడనటువంటి ఐదు విషయాలు నాకు ఇవ్వబడ్డాయి. ఒక విషయమేమిటంటే; ఒక మాసం కాలం పట్టేటటువంటి ప్రయాణం (మార్గం)లో శత్రువుల మీద నా భయం యొక్క ప్రభావం పడుతుంది. రెండో విషయమేమిటంటే; భూమి మొత్తం నా కోసం నమాజు చేసే స్థలంగానూ, పరిశుభ్రపరిచే వస్తువుగానూ చెయ్యబడింది.[1] కనుక నా ఉమ్మత్ (సంఘం)కు చెందిన ప్రతి మనిషీ నమాజుకు వేళ అయినప్పుడు ఎక్కడైనా సరే నేల మీద నమాజు చేసుకోవచ్చు. మూడో విషయం ఏమిటంటే; యుద్ధ సమయంలో లభించిన సొమ్ము నా కోసం ధర్మ సమ్మతం చెయ్యబడింది; నాకు పూర్వం వచ్చిన ఏ ప్రవక్తకూ అది ధర్మ సమ్మతం చెయ్యబడలేదు. నాలుగో విషయం ఏమిటంటే; నాకు సిఫారసు చేసే అనుమతి ఇవ్వబడింది.[2] ఐదో విషయం ఏమిటంటే; పూర్వకాలంలో ప్రతి దైవప్రవక్త ప్రత్యేకంగా తన జాతి వైపునకే పంపబడుతూ ఉండేవాడు. కాని నేను మటుకు సమస్త మానవ జాతి వైపునకు ప్రవక్తగా చేసి పంపబడ్డాను.

2వ అధ్యాయం

నీళ్లు గానీ, మట్టిగానీ లభించనప్పుడు ఏమి చెయ్యాలి?[1]

331-1. అధ్యాయంలోని ప్రధానమైన విషయం ఇక్కడ ప్రస్తావించబడింది. దీని ఆధారంగానే మట్టి, రాయి, ఇటుక మొదలైన నేలకు సంబంధించినటువంటి ప్రతి వస్తువుతో తయమ్ముమ్ చేసుకోవటం ధర్మసమ్మతమే అని ఇమామ్ మాలిక్ (రహ్మాలై) గారూ, ఇమామ్ అబూ హనీఫ (రెహ్మాలై) గారూ మరియు అన్‌జాయీ మొదలైనవారు విశ్లేషించారు. కాని ఇమామ్ అహ్మద్ బిన్ హంబల్ (రెహ్మాలై) గారూ, దావుద్ జాహెరి (రెహ్మాలై) గారూ, ఇమామ్ షాఫయి (రెహ్మాలై) గారూ ఏమంటారంటే, తయమ్ముమ్ కోసం మట్టి విధిగా ఉండాలి. అంటే మట్టి లేకుండా తయమ్ముమ్ పూర్తి కాదు. ఎందుకంటే ఖురాను గ్రంథంలో 'సయీద్' అనే పదం ఉపయోగించబడింది; 'సయీద్' అంటే మట్టి అని అర్థం. ఇదే హదీసులో ముస్లిమ్ గారి ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది; దాని మట్టి పరిశుద్ధపరిచే వస్తువుగా చెయ్యబడింది.

331-2. అంటే 'షిఫా అతె అజ్మా' అని భావం. అత్యంత భయంకరమైన స్థితి నెలకొన్న సమ యంలో ఇతర దైవప్రవక్తలు కూడా భయకంపితులైనప్పుడు లేదా తన హృదయంలో రవ్వంత విశ్వాసమైనా కలిగి ఉన్న ప్రతి ఏకైక దైవోపాసకుడు నరకం నుంచి బయటికి రావటం.

2-1. నీళ్లుగానీ, మట్టిగానీ లభించని వ్యక్తిని 'ఫాఖిదత్తహూరైన్' అని అంటారు. అంటే

332. హజ్రత్ ఆయెషా (రజిఅన్హా) ఇలా సెలవిచ్చారని ఉర్వాగారి తండ్రిగారు ఉల్లేఖించారు; ఆమె గారు తన సోదరి అస్మాగారిని అడిగి ఆమె కంఠహారాన్ని తీసుకున్నారు. అది తెగి ఎక్కడో పడిపోయింది. ప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) దానిని వెతకటానికి ఒక మనిషిని (ఉసైద్ బిన్ హుజైర్) పంపారు.[1] అతనికి ఆ కంఠహారం దొరికిపోయింది. అప్పుడు (అతనూ, అతని సహచరులూ పోతూ ఉండగా మార్గమధ్యంలో) నమాజు చేసే సమయం అయింది. వారందరూ వుజూ లేకుండానే నమాజు చేశారు.[2] తరువాత వారు ఈ విషయాన్ని గురించి ప్రవక్త మహనీయులకు (స) తెలియజేశారు. అప్పుడు కరుణామయుడైన అల్లాహ్ తయమ్ముమ్‌కు సంబంధించిన ఖురాను వాక్యాన్ని అవతరింపజేశాడు. ఉసైద్ బిన్ హుజైర్ (రజిఅన్) హజ్రత్ ఆయెషా (రజిఅన్హా)తో ఇలా అన్నారు; ఓ ఆయెషా! అల్లాహ్ మీకు మంచి ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదించుగాక! అల్లాహ్ సాక్షిగా! మీకు ఇష్టంకాని విషయం మీ మీదకు వచ్చిపడినప్పుడల్లా, అల్లాహ్ మీకూ, ముస్లిమ్‌లందరికీ దాని ద్వారా మేలే చేశాడు.

వుజూ చేసుకోవటానికి అవసరమైన వస్తువులు నీళ్ళుగానీ, మట్టిగానీ లభించనివాడు. ఇంకా రెండు రకాల పరిశుభ్రతలను కోల్పోయినవాడు. ఇమామ్ అహ్మద్ బిన్ హంబల్ (రెహ్మాలై) గారూ, ఇమామ్ షాఫయి (రెహ్మాలై) గారూ ఇంకా అహ్లెహదీస్ మస్లక్ గారూ ఏమంటారంటే; అటువంటి వ్యక్తి తాను ఉన్న స్థితిలోనే నమాజు చేసుకోవచ్చు. తరువాత నీళ్ళుగానీ, మట్టిగానీ లభించినప్పుడు మళ్లీ ఆ నమాజునే తిరిగి చెయ్యటం 'వాజిబ్' ఏమీ కాదు. కాని ఇమామ్ అబూహనీఫ (రెహ్మాలై) గారి అభిప్రాయం ఏమిటంటే; అటువంటి వ్యక్తి నమాజు చెయ్యటానికి వీలులేదు, అతని మీద ఆ నమాజును 'ఖజా' చెయ్యటం 'వాజిబ్' అవుతుంది. అంటే నీళ్లుగానీ, మట్టిగానీ లభించినప్పుడు వుజూగానీ, తయమ్ముమ్ గానీ చేసుకుని విడిచిపెట్టిన ఆ నమాజును తప్పనిసరిగా చెయ్యాలి.

332-1. ఇది ఇంతకు ముందు వచ్చినటువంటి ఉల్లేఖనానికి వ్యతిరేకంగా మాత్రం లేదు. భావం ఏమిటంటే, చివర్లో ఆ కంఠహారం ఉసైద్‌కు దొరికింది. అంటే అతను తిరిగి వచ్చినప్పుడు, తిరుగు ప్రయాణానికి సన్నాహాలు పూర్తి అయ్యాయి. పడుకున్న ఒంటెను లేపటం జరిగింది. దాని కింద కంఠహారం కనిపించింది.

332-2. అధ్యాయంలో ప్రస్తావించబడిన ప్రధాన విషయం ఇదే. ఎందుకంటే, అప్పటి వరకు తయమ్ముమ్ అనేది ఇంకా ధర్మసమ్మతం చెయ్యబడలేదు. వుజూ చేసుకోవటానికి నీళ్లు లేవు, ఈ కారణంగా ఉసైద్ గారు (ర) వుజూ లేకుండానే నమాజు

3వ అధ్యాయం

'హజర్'లో అంటే తన ఇంట్లో, తన పట్టణంలో ఉన్నప్పుడు నీళ్లు దొరకని స్థితిలో, నమాజు ఖజా అయిపోతుందనే భయం కలిగినప్పుడు తయమ్ముమ్ చేసు కోవటం; అతా బిన్ అబీ రిబాహ్ గారు ఈ అభిప్రాయాన్ని సమర్థించారు.[1] ఇమామ్ హసన్ బసరీ(రెహ్మాలై) గారు ఇలా సెలవిచ్చారు; ఒకవేళ ఎవరైనా వ్యాధిగ్రస్తులైతే, నీళ్లు అతని వద్ద ఉన్నప్పటికీ, ఆ నీళ్లను తెచ్చి ఇచ్చేవారెవరూ లేని పక్షంలో, స్వయంగా అతను కూడా లేచి నీళ్లను తెచ్చుకునే స్థితిలో లేనప్పుడు, తయమ్ముమ్ చేసుకోవచ్చు.[2] అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్(ర) 'అల్ జురుఫ్' వద్ద ఉన్నటువంటి తన భూమికి వెళ్లి తిరిగి వస్తున్నారు. మార్గమధ్యంలో అతను 'మర్బద్ అనామ్' వద్దకు వచ్చి నప్పుడు, అసర్ నమాజు వేళ అయింది. అప్పుడు అతను తయమ్ముమ్ చేసుకుని నమాజు చేశారు. ఆ తరువాత అతను మదీనాలోకి ప్రవేశించినప్పుడు సూర్యుడు ఆకాశంలో ఇంకా పైననే ఉన్నాడు, క్రిందికి దిగలేదు. అయినప్పటికీ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (ర) అసర్ నమాజును తిరిగి చెయ్యలేదు.[3]

చెయ్యటం, దానికి ప్రవక్త మహనీయులు (స) అభ్యంతరం చెప్పకపోవటం – ఇవన్నీ, ఏ మనిషికైనా నీళ్లుగానీ, మట్టిగానీ దొరకని స్థితిలో అతను వుజూ లేకుండా నమాజు చేసుకోవచ్చు, అనే విషయాన్ని ధృవీకరిస్తున్నాయి; ఉసైద్ (ర), అతని తోటి ప్రయాణీకులు వుజూ లేకుండానే నమాజు చేసిన విధంగా, నీళ్లుగానీ, మట్టిగానీ లభ్యంకాని పక్షంలో ఎవరైనా వుజూ లేకుండానే నమాజు చేసుకోవచ్చు.

3-1. ఈ విషయాన్ని ఇబ్నె అబీ షీబాగారు తన గ్రంథమైన 'ముసన్నఫ్'లో ప్రస్తావించారు. కనుక నీళ్లు లభ్యమైనప్పుడు నమాజును మళ్లీ తిరిగి చేసే అవసరం లేదు. కాని ఆ నమాజును నీళ్లు లభించిన తరువాత తిరిగి మళ్లీ చెయ్యాలి అని కొందరు అన్నారు.

3-2. ఈ విషయాన్ని ఖాజీ ఇస్మాయిల్ గారు 'ఎహ్కామ్' అనే గ్రంథంలో నిజమైన ధృవీకరణలతో ప్రస్తావించారు.

3-3. ఈ విషయాన్ని ఇమామ్ మాలిక్ (రెహ్మాలై) గారు 'మవ్తా' అనే గ్రంథంలోనూ, ఇమామ్ షాఫయి (రెహ్మాలై) తన గ్రంథం 'మస్నద్'లోనూ ప్రస్తావించారు. 'అల్ జురుఫ్' మదీనా పట్టణం నుంచి మూడు మైళ్ల దూరంలో ఉన్నటువంటి ఒక ప్రాంతం. 'మర్బద్-అనామ్' మదీనా పట్టణం నుంచి ఒక మైలు దూరంలో ఉన్నటువంటి ఒక ప్రదేశం. మూడు మైళ్ల దూరం పోవటాన్ని అసలు ప్రయాణమే అనరు. కనుక హజర్లో అంటే తన ఇంట్లో, తన గ్రామంలో, తన పట్టణంలో ఉన్నప్పుడు

333. హజ్రత్ అబూ జుహైమ్ బిన్ హారిస్ అన్సారి (రజిఅన్) గారు (ఒక సహాబి) ఇలా ఉల్లేఖించారు: ఒకసారి ప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) గారు బీర్ జమల్ వైపు నుంచి వస్తూ ఉన్నారు.[1] మార్గమధ్యంలో ఒక వ్యక్తి (స్వయంగా అబూ జుహైమే) ఆయన (స) గారిని కలిసి సలాము చేశాడు. కాని దైవప్రవక్త (సఅసమ్) ఆ సలాముకు జవాబు పలకలేదు. చివరకు ఆయన (స) గారు ఒక గోడ వద్దకు వెళ్ళారు, దాని మీద రెండు చేతులతో కొట్టారు. తరువాత ఆ చేతులతోనే తమ ముఖం మీద, తమ చేతుల మీద (మోచేతుల వరకు) 'మసా' చేశారు. ఆ తరువాతనే సలాము చేసిన వ్యక్తికి ప్రతి సలాము చేశారు.[2]

4వ అధ్యాయం

తయమ్ముమ్ కోసం రెండు చేతులతో మట్టి మీద కొట్టి తరువాత దుమ్మును (ధూళినీ) తగ్గించే నిమిత్తం చేతుల మీద ఊదటం.

334. తమ తండ్రిగారు ఇలా చెప్పారని సయీద్ బిన్ అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ అబ్జ ఉల్లేఖించారు; ఒక మనిషి హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) గారి వద్దకు వచ్చి ఇలా అడిగాడు; "ఒకవేళ నాకు జనాబత్ స్థితి కలిగితే (భార్యాభర్తల కలయిక వల్లగానీ లేదా వీర్యస్ఖలనం జరగటం వల్ల గానీ ఏర్పడే లైంగిక అశుద్ధత), అప్పుడు నీళ్లు దొరకని స్థితి ఏర్పడితే నేను ఏమి చెయ్యాలి?"[1] అప్పుడు అమ్మార్ బిన్ యాసిర్

తయమ్ముమ్ చేసుకుని నమాజు చెయ్య వచ్చు అనే విషయం నిరూపితమైపోయింది. అధ్యాయంలోని ప్రధాన విషయం కూడా ఇదే.

333-1. 'బీర్ జమల్' మదీనా పట్టణానికి సమీపంలో ఉన్నటువంటి ఒక ప్రాంతం.

333-2. ఈ హదీసు ద్వారానే ఇంట్లోనూ, సొంత ఊరులోనూ తయమ్ముమ్ యొక్క శాస్త్రీయత, ఔచిత్యాలు నిరూపించబడ్డాయి. సలాము చేసిన వారికి జవాబుగా సలాము చెయ్య టానికి తయమ్ముమ్ చేసుకోవటం శాస్త్రపరంగా సబబు అయినప్పుడు, నమాజు కోసం తయమ్ముమ్ హాయిగా, బ్రహ్మాండంగా ధర్మసమ్మతం అవుతుంది. దైవప్రవక్త (స) గోడ మీద చేతులతో కొట్టి తయమ్ముమ్ చేసుకున్నారు; అంటే అది మట్టి గోడ అయినా అయి ఉండాలి. లేదా ఆయన (స) ఆ గోడ మీద గీకి అయినా ఉండాలి. షాఫయి గారి ఉల్లేఖనంలో ఉన్నట్లుగా.

334-1. ముస్లిమ్ గారి రివాయతులో ఈ విషయం మటుకు అదనంగా ఉంది; హజ్రత్ ఉమర్ (ర) గారు ఇలా అన్నారు; 'నమాజు చెయ్యబాకు'. మరొక రివాయతులో ఈ విషయం కూడా అదనంగా చేర్చబడింది; 'నీళ్లు లభించనంత వరకు.'

(రజిఅన్) గారు హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) గారిని ఉద్దేశించి ఇలా అన్నారు; "మీకు జ్ఞాపకం లేదా? మీరు నేనూ ఉభయులమూ ఒకసారి ప్రయాణంలో ఉన్నప్పుడు మన ఇద్దరికీ జనాబత్ స్థితి ఏర్పడింది. మీరైతే నమాజు చెయ్యలేదు. కాని నేను నేలమీద పడి అటూ ఇటూ దొర్లాను,[2] ఆ తరువాతనే నమాజు చేశాను." తరువాత నేను ఈ విషయాన్ని గురించి ప్రవక్త మహనీయులకు (సఅసమ్) చెప్పాను. దానికి ఆయన (స) ఇలా స్పందించారు; "నీవు ఇలా చేస్తే సరిపోయేది; ఆయన (స)గారు తమ రెండు అరచేతులను నేలమీద కొట్టారు. ఆ పిదప వాటి మీద ఊదారు.[3] ఆ పైన తమ ముఖం మీదా, తమ చేతుల మీదా మోచేతుల వరకు మసా చేసుకున్నారు."

5వ అధ్యాయం

తయమ్ముమ్‌లో కేవలం ముఖం మీద, రెండు చేతుల మీద మసా చెయ్యటం.

335. తన తండ్రి ఇలా చెప్పారని సయీద్ బిన్ అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ అబ్‌జ (రజిఅన్) గారు ఉల్లేఖించారు; మరొకసారి అమ్మార్ (రజిఅన్) గారు పైన చెప్పిన విషయాన్నే ఆయన ఇక్కడ కూడా చెప్పారు. షూబా ఈ విషయాన్ని ఇలా తెలియ జేశారు. అతను తన రెండు చేతులను నేల మీద కొట్టారు; తరువాత వాటిని తన నోటి వద్దకు తీసుకువెళ్లారు, వాటి మీద ఊదారు, ఆ తరువాత తన ముఖం మీదా, తన రెండు చేతుల మీదా మసా చేశారు.[1] హజ్రత్ అమ్మార్ ఇలా అన్నారు; నీళ్లు లభించని స్థితిలో ఒక ముస్లిమ్ కొరకు 'తయమ్ముమ్' సరిపోతుంది.

334-2. అమ్మార్ (రజిఅన్)గారు ఏమనుకున్నారంటే; గుసుల్‌కు బదులుగా చేసుకునే తయమ్ముమ్‌లో మొత్తం శరీరానికి మట్టి తగలడం అవసరమేమోనని.

334-3. అధ్యాయంలోని ప్రధాన విషయం ఇక్కణ్ణే లభిస్తుంది.

335-1. మన ఇమామ్‌గారైన అహ్మద్ బిన్ హమ్‌బల్ (రెహ్మాలై) ఇంకా అహ్లెహదీస్ వారి అభిప్రాయం ఏమిటంటే; తయమ్ముమ్‌లో ఒకసారి మట్టి మీద చేతులతో కొట్టటం సరిపోతుంది. తరువాత ముఖం మీద, రెండు చేతుల మీద ఒకసారి మసా చెయ్యటం సరిపోతుంది. కాని హనఫి శాస్త్రవేత్తల ప్రకారం, రెండుసార్లు చేతులతో కొట్టటం; మొదటిసారి ముఖం మీద మసా చెయ్యాలి. రెండోసారి రెండు చేతుల మీద మోచేతుల వరకు మసా చెయ్యాలి. అయితే వారు ప్రతిపాదించే ప్రమాణాలు బలహీనమైనవి. సహీ హదీసుల్లోనయితే ఇమామ్ హమ్‌బల్ (రెహ్మాలై) గారి అభిప్రాయానికే సమర్థత, ఆధారం లభిస్తాయి.

336. అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ అబ్జ ఇలా ఉల్లేఖించారు; అప్పుడు అతను హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) వద్ద ఉన్నారు; అమ్మార్ (రజిఅన్) హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్)తో ఇలా అన్నారు; మనం ఉభయులమూ ఒక సైన్యంలో ఉన్నప్పుడు జనాబత్ స్థితికి గురి అయ్యాము. అప్పుడు నేను నా చేతులకు తగిలిన దుమ్మును ఊదేశాను. ఈ ఉల్లేఖనంలో 'నఫఖ'కు బదులుగా 'తఫల' అనే పదం ప్రయోగించబడింది.[1]

337. అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ అబ్జ ఇలా ఉల్లేఖించారు; అమ్మార్ (రజిఅన్) హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్)తో ఇలా అన్నారు; నేను నేల మీద మట్టిలో అటూ ఇటూ దొర్లాను. ఆ తరువాత నేను ప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) వద్దకు వెళ్లాను. ఆయన (స) గారు ఇలా సెలవిచ్చారు; నీవు ముఖం మీదా, రెండు చేతుల వెనుక భాగం మీదా మసా చేసి ఉంటే సరిపోయేది.

338. అబ్దుర్రహ్మాన్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; అమ్మార్ హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్)తో ఇలా అన్నప్పుడు నేను అక్కడ ఉన్నాను; నేను నేల మీద మట్టిలో అటూ ఇటూ దొర్లాను. ఆ తరువాత దైవప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) వద్దకు వెళ్లాను (ఈ విషయాన్ని ఆయన (స) గారికి విన్నవించుకున్నాను). అప్పుడు ఆయన(స) ఇలా సెలవిచ్చారు : "ముఖం మీదా రెండు చేతుల వెనుక భాగాల మీదా మసా చేస్తే సరిపోయేది."

339. హజ్రత్ అమ్మార్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; "తరువాత దైవప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) తమ చేతులను నేల మీద కొట్టారు. ఆ తరువాత ఆయన (స) తమ ముఖం మీదా, తమ రెండు చేతుల వెనుక భాగాల మీదా మసా చేశారు." (తయమ్ముమ్ ఎలా చెయ్యాలో ఆచరణ రూపంలో ఆయన ప్రదర్శించారు.)

340. ఇమ్రాన్ బిన్ హుసైన్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి మేము ప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) గారితో ప్రయాణం చేస్తూ ఉన్నాము. రాత్రి అంతా ప్రయాణం చేశాము; కాని రాత్రి చివరి ఘడియల్లో ఒక చోట కొంచెం సేపు విశ్రమించాము. ఒక బాటసారికి రాత్రి చివరి సమయంలో పట్టే నిద్ర కంటే

336-1. 'తఫల' అంటే కూడా ఊదటమే అని భావం. కాని 'నఫఖ' కంటే కొంచెం ఎక్కువగా, గట్టిగా ఊదటం అని అర్థం. అంటే గట్టిగా ఊదేటప్పుడు కొంచెం ఉమ్మి కూడా తుంపరుల రూపంలో వెలువడుతుంది.

ఎక్కువ సుఖమైన నిద్ర ఉండదు.[1] తరువాత సూర్యుడి వేడి కిరణాలు తగిలిన తరువాతనే మా కళ్లు తెరుచుకున్నాయి. అప్పుడు అందరికంటే ముందు ఫలానా వ్యక్తి (అబూబకర్ -ర) మేల్కొన్నారు; ఆ తరువాత ఫలానా మనిషి లేచాడు; ఆపైన ఫలానా వ్యక్తి మేల్కొన్నాడు - అబూ రజా వారిని పేర్లతో సహా ప్రస్తావించారు, కాని ఔఫ్ మరచిపోయారు. ఆపైన హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) మేల్కొన్నారు. (మా సంప్రదాయం ఏమిటంటే) ప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) గారు నిదురపోయేటప్పుడు మేము ఎవరమూ ఆయన (స) గారిని లేపేవారము కాదు. చివరకు స్వయంగా ఆయన(స) గారే లేచేవారు. ఎందుకంటే; నిద్రావస్థలో ఏదైనా కలపడి, అందులో ఆయన (స) గారి మీద ఏదైనా తాజా వహీ (దైవవాణి) అవత రిస్తుందేమో అనే విషయం మాకు తెలియదు కదా![2] హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) మేల్కొన్నప్పుడు, ప్రజల మీదకు వచ్చిపడిన విపత్తును ఆయన (ర) గమనించారు.[3] ఆయన (ర) గుండె ధైర్యంగల మనిషి.[4] ఆయన(ర) ఎలుగెత్తి తక్బీర్ అనటం ప్రారంభించారు. అల్లాహు అక్బర్ (అల్లాహ్ మాత్రమే గొప్పవాడు), అల్లాహు అక్బర్ అని పెద్దగా కంఠాన్ని పెంచి అన్నారు. చివరకు ఆయన (ర) పిలుపునకు దైవప్రవక్త (సఅసమ్) నిద్ర నుంచి మేల్కొన్నారు.[5] ఆయన (స) గారు లేచిన తరువాత ప్రజలు

340-1. ఎందుకంటే ప్రాతఃకాలంలో సూర్యోదయానికి కొంచెం ముందు అలసిపోయిన మనిషి పడుకుంటే గాఢంగా, కమ్మగా నిదురపోతాడు. పైగా ప్రాతఃకాలపు పిల్ల వాయువులు చల్లగా వీస్తూ ఉంటాయి. ఆ వాతావరణంలో మనిషి ఏమరుపాటుకూ అశ్రద్ధకూ గురి అవుతాడు.

340-2. దైవప్రవక్త (స) గారి అనుచరులు ఆయన గారిని (స) నిద్ర నుంచి మేల్కొలిపే విషయంలో భయపడుతూ ఉండేవారు. ఒకవేళ ఆయన (స) గారిపై దైవవాణి అవతరిస్తూ ఉన్నట్లయితే అప్పుడు ఆయన (స) గారిని లేపటం వల్ల దైవవాణి అవతరణకు భంగం కలిగే అవకాశం ఉంది.

340-3. ఆ విపత్తు ఏమిటంటే, నమాజు సమయం దాటి పోతోంది; వుజూ చేసుకోవటానికి ఒక్క నీటి చుక్క కూడా లేదు.

340-4. స్వభావసిద్ధంగా ఆయన ధైర్యసాహసాలు కలవాడు. హృదయంలో గట్టిదనం, స్థిరత్వం గలవాడు (రజిఅన్).

340-5. ఇది హజ్రత్ ఉమర్ (ర) గారి బుద్ధి కుశలతకు దర్పణం; ఒకవైపు ఆయన దైవప్రవక్త (స)నూ లేపలేదు; మరొక వైపు పని కూడా నెరవేరింది. అల్లాహు అక్బర్

ఈ ఆపదను గురించి ఫిర్యాదు చేశారు. ఆయన (స) గారు ఇలా సెలవిచ్చారు; ఏమీ పర్వాలేదు. దీనివల్ల నష్టం ఎంత మాత్రం జరగదు. పదండి, ముందుకు పదండి. కొంత దూరం ప్రయాణం చేసిన తరువాత ఆయన (స) గారు ఒంటె మీద నుంచి కిందికి దిగారు, వుజూ కోసం నీళ్లు తెప్పించుకున్నారు. తరువాత వుజూ చేసు కున్నారు. నమాజు కోసం అజాన్ (పిలుపు) ఇవ్వబడింది. దైవప్రవక్త (స) ప్రజల చేత నమాజు చేయించారు. నమాజు పూర్తి చేసిన తరువాత ఆయన (స) గారు ఒక వ్యక్తిని చూశారు.[6] అతను దూరంగా కూర్చొని ఉన్నాడు. అతను అందరితోపాటు నమాజు చెయ్యలేదు. దైవప్రవక్త (సఅసమ్) ఆ వ్యక్తిని ఉద్దేశించి ఇలా అన్నారు; "ఓ మనిషీ! నీకేమయింది నీవు అందరితోపాటు నమాజు ఎందుకు చేయలేదు?" దానికి సమాధానంగా అతను ఇలా అన్నాడు; "నాకు స్నానం చెయ్యవలసిన అవసరం ఉంది. స్నానం కోసం నీళ్లు లేవు." ఆయన(స) గారు ఇలా సెలవిచ్చారు; "మట్టి తీసుకో. అది నీకు సరిపోతుంది."[7] తరువాత ప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ముందుకు సాగిపోయారు. ప్రజలు, దప్పిక అవుతోందని, త్రాగటానికి నీళ్లు లేవనీ ఆయన (స)కు ఫిర్యాదు చేశారు. అప్పుడు ఆయన (స) ఆగిపోయారు, ఒక వ్యక్తిని పిలిచారు (ఇమ్రాన్ బిన్ హుసేన్‌ను). అబూరజా ఆ వ్యక్తి పేరును చెప్పారు. కాని ఔఫ్ మరచిపోయారు. ఇంకా హజ్రత్ అలీ (రజిఅన్)ను కూడా పిలిచారు. వారిద్దరినీ ఉద్దేశించి ఆయన (స) ఇలా అన్నారు; "వెళ్లండి, నీళ్ల కోసం వెతకండి." వారు

అనే తక్బీరు వల్ల కలిగిన ప్రయోజనం ఏమిటంటే; శాపగ్రస్తుడైన షైతాను పలాయనం చిత్తగించాడు. వాడు ప్రజలు నమాజు చేయకుండా వారిని అశ్రద్ధకూ, నిర్లక్ష్యానికీ గురిచేశాడు. ఇది మరొక హదీసులో ఉన్నటువంటి, 'నా హృదయం నిదురపోదు' అనే విషయానికి వ్యతిరేకమేమీ కాదు. ఎందుకంటే, ఇదే హదీసులో ఇలా ప్రస్తావించబడింది; నా కళ్లు నిదురపోతాయి. కాని ఆయన (స) హృదయం అల్లాహ్ వైపునకు శ్రద్ధాభక్తులతో మరలి వుంటుంది. కనుక బాహ్య అశ్రద్ధ కళ్లకు సంబంధించిన అశ్రద్ధయే. అంటే బాహ్య ఇంద్రియాలకు సంబంధించినది. అది దీనికి ప్రతికూలమైన విషయమేమీ కాదు.

340-6. ఆ వ్యక్తి పేరు తెలియదు. కాని కొందరు, అతను ఖాలిద్ బిన్ రాఫె అన్సారి అని అన్నారు. అయితే ఖాలిద్ బిన్ రాఫె బదర్ సంగ్రామంలో షహీదు అయి పోయారు. పైగా ఈ సంఘటన బదర్ సంగ్రామం తరువాతనే జరిగింది.

340-7. అధ్యాయంలోని ప్రధాన విషయం ఇక్కణ్ణే లభిస్తుంది.

ఉభయులూ వెళ్లిపోయారు. వారికి మార్గమధ్యంలో ఒక స్త్రీ కనిపించింది. ఆమె ఒక ఒంటె మీద రెండు పెద్ద నీటి సంచుల మధ్య కూర్చోని ప్రయాణం చేస్తోంది. వారు ఆమెను, "నీళ్లు ఎక్కడ దొరుకుతాయి?" అని అడిగారు. ఆమె దానికి సమాధానంగా ఇలా అన్నది; "నిన్నటి రోజున నీళ్లు ఈ సమయంలోనే నాకు దొరికాయి."[8] మా జాతికి చెందిన పురుషులు కొందరు నా వెనుక వస్తున్నారు. వారు ఆమెతో ఇలా అన్నారు; అప్పుడు వారు ఆమెతో, సరే ఇప్పుడు నీవు మాతో వచ్చెయ్యి అని అన్నారు. అప్పుడు ఆమె, ఎక్కడికి వెళ్లాలి అని వారిని అడిగింది. వారు, దైవ ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) దగ్గరకు వెళ్లాలి అని చెప్పారు. ఆమె, ప్రజలు 'సాబీ'[9] అని పిలిచే మనిషి దగ్గరకా? అని అడిగింది. వారు, అవును, ఆయన వద్దకే వెళ్లాలి. పద, మాతో వచ్చెయ్యి అని అన్నారు. చివరకు వారు ఉభయులు ఆమెను ప్రవక్త మహనీయుని (స) వద్దకు తీసుకువెళ్ళారు, ఆయన (స) గారికి మొత్తం వృత్తాంతాన్ని వివరించారు.

హజ్రత్ ఇమ్రాన్ (రజిఅన్) గారు ఇలా వివరించారు; ఆ తరువాత అక్కడ ఉన్నవారు ఆ స్త్రీని ఆమె ఒంటె మీద నుంచి క్రిందికి దించారు. దైవప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఒక కుండను తెప్పించారు, ఆ స్త్రీకి చెందిన రెండు తోలు సంచుల మూతులను తెరిచి వాటిలోని నీటితో ఆ కుండను నింపసాగారు. ఆ విధంగా కొంత నీరు నింపిన తరువాత, ఆ తోలు సంచులపై మూతులను మూసి

340-8. అంటే నీళ్లు ఇక్కణ్ణుంచి ఎంత దూరంలో ఉన్నాయంటే; నిన్న నేను అక్కణ్ణుంచి ఇదే సమయంలో నీళ్లను తీసుకుని బయలుదేరాను. ఈ రోజు ఇక్కడకు ఇప్పుడు వచ్చాను.

340-9. అసలు ఎవరైతే తన ధర్మాన్ని త్యజించి కొత్త ధర్మాన్ని స్వీకరిస్తాడో అతడినే 'సాబీ' అని అంటారు. అరేబియా ముష్రిక్కులు ప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్)ను 'సాబీ' అని పిలిచేవారు. ఎందుకంటే; ఆయన (స) గారు తన తాత ముత్తాతల ధర్మాన్ని వదలిపెట్టి, 'తౌహీద్' (దేవుడు ఒక్కడే అనే సిద్ధాంతం) అనే ధర్మాన్ని విశ్వసించారు.

340-10. 'అవునూ' అనలేదు, 'కాదూ' అనలేదు. ఎందుకంటే ఒకవేళ 'అవును' అంటే ఆయనగారు (స) 'సాబీ' అని (అల్లాహ్ రక్షించుగాక) ఒప్పుకున్నట్లు అవుతుంది. 'కాదు' అని అంటే అబద్ధం చెప్పినట్లు అవుతుంది. ఎందుకంటే; స్వయంగా ఆయనే (స) మరొక ధర్మాన్ని స్వీకరించి దాని మీద నడవటం ఇష్టపడ్డారు.

క్రింది మూతులను తెరిచారు.[11] "నీళ్లు త్రాగండి, త్రాపించండి" అని ఒక ప్రకటన ద్వారా ప్రజలకు తెలియజెయ్యటం జరిగింది. ఇష్టమైన వారు తమ పశువులకు నీళ్లు త్రాపించారు; దప్పికగొన్న వారు నీళ్లు త్రాగి దాహం తీర్చుకున్నారు (అందరూ కడుపు నిండా నీళ్లు త్రాగారు). చివర్లో ప్రవక్త మహనీయులు (స), స్నానం చెయ్యవలసిన అవసరం ఉన్నటువంటి వ్యక్తిని పిలిచి, అతనిక్కూడా ఒక కుండ నిండా నీరు ఇచ్చి, 'వెళ్లు నీ శరీరం మీద నీళ్లు పోసుకో' అని పురమాయించారు. ఆ స్త్రీ అక్కడ నిలబడి తాను తెచ్చుకున్న నీటితో జరిగిన పనులన్నింటినీ నివ్వెరపోతూ తిలకించింది. అల్లాహ్ మీద ప్రమాణం చేసి చెబుతున్నాము! నీరు తీసుకోవటం పూర్తి అయిన తరువాత మాకు ఎలా అనిపించిందంటే; ఇప్పుడు ఆ నీటి సంచుల్లో ఇది వరకటి కంటే అధికంగా నీరు ఉన్నది. ఇంకా ఆ సంచులు నీటితో పూర్తిగా నిండి ఉన్నాయి. ఆ తరువాత దైవప్రవక్త (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారు; 'ఆ స్త్రీ కోసం ఏమైనా సేకరించండి'. ప్రజలు ఖర్జూరపు పండ్లూ, పిండీ, సత్తూ మొదలైన వాటిని పోగు చేశారు. చివరకు చాలా ఆహార పదార్థాలు ఆమె కోసం సేకరించబడ్డాయి. ఆ ఆహారం మొత్తాన్ని ఒక వస్త్రంలో పెట్టి, ఆమెను ఒంటె మీదకు ఎక్కించి ఆ వస్త్రాన్ని

340–11. అంటే, కొంత నీరును తోలు సంచుల పైభాగంలో ఉన్నటువంటి మూతులలో నుంచి తీసుకున్నారు; తరువాత పై మూతులను మూసేశారు. ఇంకా ఆ సంచుల కింది భాగంలోని మూతులను తెరిచారు. తిబ్రానీ, బైహఖీ గార్ల ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది; ఆయన (స) మొదట తీసుకున్న నీళ్ళతో పుక్కిలించి మళ్లీ ఆ పుక్కిలించిన నీటిని ఆ సంచులలోకి పై మూతులలో నుంచి పోశారు. నీరు సమృద్ధి కావటం, దాని పరిమాణం పెరగటం, అందరికీ పుష్కలంగా లభించటం అనేది ఆయన (స) పుక్కిలించి ఊసిన నీళ్ళ కారణంగానే జరిగింది. ఈ స్త్రీ అవిశ్వాసురాలు; ఆమె సొమ్ము తీసుకోవటం సరియైన విషయమే. రెండో విషయం, దాహార్తి తీవ్రంగా ఉన్నప్పుడు ఒక ముస్లిమ్‌కు చెందిన నీటిని అతని అనుమతి లేకుండా త్రాగటం, ప్రాణాన్ని రక్షించుకోవటం ధర్మసమ్మతమైన విషయమే. మూడో విషయం, ఆ స్త్రీకి ఏ మాత్రం నష్టం కలగదనే విషయమూ పైగా ఆమెకు లాభమే కలుగబోతోందనే విషయమూ ప్రవక్త మహనీయుల (స)కు ముందే తెలుసు. నాలుగో విషయం, ఈ కార్యక్రమమంతా అల్లాహ్ ఆజ్ఞ ప్రకారమే జరిగింది. అలా చెయ్యటం వల్ల చాలా మందికి ఇస్లామ్ ధర్మ స్వీకారభాగ్యం కలుగజెయ్యటం కూడా దైవ సంకల్పమే. ఈ స్త్రీ కారణంగా, ఇంకా ఆమె ఈ మహిమను చూసినందువల్లా చివరకు ఆమె జాతి ప్రజలు ముస్లిములైపోయారు.

ఆమె ముందు ఉంచారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఆ మహిళతో ఇలా అన్నారు; నీవు తెచ్చిన నీటిని కాస్తంత కూడా మేము తగ్గించలేదు.[12] ఈ విషయం నీకు తెలుసు. అల్లాహ్‌యే మాకు నీళ్లు త్రాపించాడు తరువాత ఆ స్త్రీ తన ఇంటివారి వద్దకు వెళ్లిపోయింది. మార్గమధ్యంలో ఆమె నిలువరింపబడటం వల్ల, ఆమె ఇంటి వారు ఆమెను, ఓ ఫలానా స్త్రీ! నీవు ఆలస్యంగా ఎందుకు వచ్చావు? అని అడిగారు. దానికి సమాధానంగా ఆమె ఇలా చెప్పింది; మార్గంలో ఒక అద్భుత మైన విషయం జరిగింది. ఇద్దరు మనుషులు నన్ను కలిశారు. నన్ను వారు ప్రజలు 'సాబీ' అని పిలిచే వ్యక్తి వద్దకు తీసుకువెళ్ళారు. ఆ వ్యక్తి ఫలానా పనులు చేశాడు.[13] కనుక అల్లాహ్ సాక్షిగా చెబుతున్నాను. ఎంతమంది మానవులైతే దానికీ, దీనికీ మధ్య ఉన్నారో; ఆమె తన చేతి మధ్య వ్రేలునూ, తన చూపుడు (కలిమా) వ్రేలునూ పైకి లేపి ఆకాశం వైపూ, నేలవైపూ సైగ చేసింది; వారందరిలోనూ అతను ఒక మహా మాంత్రికుడు లేదా నిజంగానే అల్లాహ్ పంపిన ప్రవక్త.[14] ఆ తరువాత ముస్లిములు ఆ స్త్రీకి చుట్టు పక్కల్లో ఉండేటటువంటి ముష్రిక్కుల మీద దాడి చేసి వారిని దోచుకున్నారు. ఆ స్త్రీ నివాసం ఉండే గ్రామంలోని ప్రజలకు మాత్రం ఏ అపకారం చెయ్యకుండా వదిలిపెట్టారు.[15] ఒక రోజున ఆ స్త్రీ తన ప్రజలతో ఇలా అన్నది; ముస్లి

340-12. అంటే, నీవు తీసుకువచ్చిన నీరు మొదట్లో ఎంత ఉందో, ఇప్పుడు కూడా అంతే ఉంది. అంతేకాదు, దానికంటే ఎక్కువే ఉంది. కనుక మేము నీకు ఏ మాత్రం నష్టం కలిగించలేదు. కాబట్టి ఏ నీరునయితే ముస్లిములు తీసుకుని వాడుకున్నారో, ఆ నీరు ఆ స్త్రీకి చెందిన నీరు కానేకాదు; అది అల్లాహ్ ప్రసాదించిన నీరు. ఈ పరిస్థితిని బట్టి ఇతరుల నీళ్లను వారి అనుమతి లేకుండా ఎలా తీసుకున్నారు అనే అభ్యంతరానికి ఆస్కారమే ఉండదు.

340-13. అంటే ఈ విధంగా ఆయన నీళ్లు తీసుకున్నారు. తరువాత అక్కడ ఉన్న మనుషు లందరికీ త్రాపించారు. కాని నీరు ఏ మాత్రమూ తగ్గలేదు. స్థూలంగా ఆ స్త్రీ జరిగిన వృత్తాంతాన్ని పూర్తిగా వివరించింది.

340-14. ఈ మహిమను చూసిన ఆమె మొదట్లో శంకలో పడిపోయింది. తరువాత ధర్మాన్ని స్వీకరించింది. దీనికి సంబంధించిన ప్రస్తావన ముందు రాబోతోంది.

340-15. ఆ స్త్రీ మరియు ఆమె ఉండే పట్టణవాసులు బహుశా ఇస్లామ్ ధర్మాన్ని స్వీకరించి ముస్లిములుగా మారిపోతారేమో అనే నమ్మకంతో లేదా ఆ స్త్రీ చేసిన మహోపకారాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకుని ఆమెను వదలిపెడతారేమో అనే ఆశతో. ఇంకా ఆమె కారణంగా ఆ పట్టణవాసులు కూడా సురక్షితంగా ఉంటారని.

ములు ఉద్దేశపూర్వకంగానే మీకు హాని తలపెట్టలేదు అని నేను అనుకుంటున్నాను. అలాంటప్పుడు మీరు ముస్లిములుగా మారిపోవాలని అనుకోవటం లేదా? వారందరూ ఆమె చెప్పినట్లు విన్నారు, ఇస్లామ్ ధర్మాన్ని స్వీకరించి ముస్లిమ్‌లుగా మారిపోయారు.

ఇమామ్ బుఖారి (రెహ్మాలై) ఏమన్నారంటే; సాబీ అనే పదం 'సబా' అనే పదం నుంచి తీసుకోబడింది. 'సబా' అంటే తన ధర్మాన్ని త్యజించి మరొక ధర్మాన్ని స్వీకరించిన వ్యక్తి అని అర్థం. అబుల్ ఆలియ ఏమన్నారంటే;[16] సాబియీనులు అంటే గ్రంథ ప్రజలకు చెందిన ఒక వర్గంవారు; వారు జబూర్ గ్రంథాన్ని చదివేవారు. ఖురాను గ్రంథంలోని యూసుఫ్ సూరాలో 'అసబ్' అనే పదం వచ్చింది. దానికి, నేను లొంగిపోతాను, వినమ్రుడనవుతాను అనే అర్థాలు ఉన్నాయి.

7వ అధ్యాయం

ఒక జునుబ్ (గుసుల్ చేసుకునే అవసరం ఉన్న వ్యక్తి)కు వ్యాధి భయంకానీ, మరణ భయంకానీ, దప్పిక భయం కాని ఉన్నప్పుడు (ఉదాహరణకు కొంత నీరు మాత్రమే ఉన్నప్పుడు), అతను తయమ్ముమ్ చేసుకోవచ్చు. అమ్ర్ బిన్ ఆస్ (రజిఅన్) గారిని గురించి ఒక విషయం ప్రచారంలో ఉంది;[1] ఒక శీతాకాలం రాత్రి ఆయన గారికి స్నానం చేసే అవసరం కలిగింది. అప్పుడు ఆయన గారు తయమ్ముమ్ చేసుకున్నారు, మరియు ఈ ఖురాను వాక్యాన్ని పఠించారు; (అన్‌నిసా సూరా 29వ వాక్యం) "విశ్వసించిన ఓ ప్రజలారా! మిమ్మల్ని మీరు వినాశం పాలు చేసుకోకండి. అల్లాహ్‌కు మీరు అంటే ఎంతో దయ అని నమ్మండి." ఆ తరువాత ప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) వారి ముందు ఈ విషయం ప్రస్తావనకు వచ్చింది. అప్పుడు ఆయన (స) అమ్ర్ బిన్ ఆస్‌ను తప్పు పట్టలేదు, నిందించనూ లేదు.

340–16. దీనిని ఇబ్నె అబీ హాతిమ్ గారు 'వసల్' చేశారు. ఇమామ్ బుఖారి (రెహ్మాలై) గారు ఈ సూక్తిని ఇక్కడ ఎందుకు ప్రస్తావించారంటే; ఖురానె షరీఫ్‌లో వచ్చినటువంటి 'సాబి యీన్' అనే పదం ఇక్కడ ఈ ఫిర్ఖానే ఈ వర్గాన్నే సూచిస్తుంది. ఈ హదీసులో ఆ అర్థమే వర్తిస్తుంది.

7–1. ఈ హదీసును అబూదావూద్ మరియు హాకీమ్ గార్లు ఆవిష్కరించారు. అమ్ర్ బిన్ ఆస్ (రజిఅన్) గారికి శీతాకాలం రాత్రి అతి చలిగా ఉన్న సమయంలో గుసుల్ చేసే అవసరం కలిగింది. అప్పుడు ఆయన తయమ్ముమ్ చేసుకున్నారు. తరువాత ఉదయం నమాజుకు నాయకత్వం వహించారు. దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఆయన్ని ఈ విషయం గురించి అడిగితే, ఖురానులోని ఈ వాక్యాన్ని పఠించారు. దైవప్రవక్త (స) నవ్వేశారు. ఆయన్ని నిందించలేదు.

341. హజ్రత్ అబూ వాయెల్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; అబూ మూసా అషారీ (రజిఅన్) అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మసూద్ (రజిఅన్)తో ఇలా అన్నారు; నీళ్లు లభ్యం కానప్పుడు (గుసుల్ చేసుకునే అవసరం కలిగినప్పుడు) నమాజు చెయ్యకూడదా? అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్ (ర) దానికి సమాధానంగా ఇలా అన్నారు; నేను గనక ప్రజలకు అటువంటి అనుమతిని ఇచ్చినట్లయితే, ఎవరికైనా జలుబు చేసినప్పుడు వారు ఇలానే చేస్తారు. అంటే తయమ్ముమ్ చేసుకుని నమాజు చేస్తారు.[1] అప్పుడు అబూ మూసా (రజిఅన్) ఇలా అన్నారు; అయితే అమ్మార్ (రజిఅన్), హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) గారికి వివరించిన ఉల్లేఖనం సంగతి ఏమిటి? అది ఏమైపోయినట్లు?[2] అబ్దుల్లా (రజిఅన్) ఇలా సమాధానం చెప్పారు; హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్), అమ్మార్ (రజిఅన్) వివరించిన విషయం పట్ల తృప్తి చెందారని నేను భావించటంలేదు.

342. షఖీఖ్ బిన్ సలమ ఇలా ఉల్లేఖించారు: అప్పుడు నేను, అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్ (రజిఅన్), అబూ మూసా అషారీ (రజిఅన్) గార్ల వద్ద ఉన్నాను. ఇంతలోనే అబూ మూసా (ర)గారు, ఇబ్నె మసూద్ (ర) గారితో ఇలా అన్నారు: ఓ అబూ అబ్దుర్రహ్మాన్! (ఇది ఆయన ఇంటి పేరు పైతృక నామం) ఎవరైనా ఒక మనిషి జునుబ్ (గుసుల్ అవసరం ఉన్న వ్యక్తి) అయిపోతే, నీళ్లు లభించని పక్షంలో అప్పుడు అతను ఏమి చెయ్యాలో చెప్పండి. ఆయన సమాధానంగా ఇలా అన్నారు; "నీళ్లు లభించనంత వరకు అతను నమాజు చెయ్యకూడదు." అప్పుడు అబూ మూసా (రజిఅన్) ఇలా

341–1. గుసుల్ చెయ్యకుండా నమాజు చేస్తాడు. దైవప్రవక్త (స) గారి ప్రత్యక్ష అనుచరుల్లో (సహబాలు) హజ్రత్ ఉమర్ (ర)గారూ, అబ్దుల్లా అబ్బాస్ (ర) గారు ఏమంటున్నారంటే, గుసుల్ చెయ్యవలసిన అవసరం ఉన్నటువంటి వ్యక్తి (జునుబ్) తయమ్ముమ్ చెయ్యకూడదు. అది ధర్మశాస్త్రం రీత్యా సరియైన విషయం కాదు. అతను సాధ్యమైనంత వరకు, ఎలా వీలైతే అలా తప్పనిసరిగా గుసుల్ చేసుకోవాలి. ఒకవేళ నీరు దొరక్కపోతే, అతను నమాజు చెయ్యకూడదు. కాని దైవప్రవక్త (స) గారి అనచురులు చాలా మంది ఈ విషయాన్ని వ్యతిరేకించారు. వారు ఏమన్నారంటే; ఒక జనుబ్ తయమ్ముమ్ చేసుకోవచ్చు. అది ధర్మసమ్మతమైన విషయమే. అబూ మూసా (ర)కూడా ఈ విషయంతో ఏకీభవించారు. ఆయన (ర) కూ అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్ (ర)కూ మధ్య పెద్ద వాగ్వివాదమే జరిగింది.

341–2. హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) గారికి ఈ విషయం జ్ఞాపకం రాలేదు. వాస్తవానికి ఆయన కూడా ఆ ప్రయాణంలో అందరితోపాటు ఒక బాటసారిగా ఉన్నారు.

అడిగారు; "మీరు హజ్రత్ అమ్మార్ (ర) గారి ఉల్లేఖనం గురించి ఏమంటారు?" ప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఆయన గారితో ఇలా అన్నారు; "నీవు ఇలా చేస్తే సరిపోయేది (అంటే ముఖం మీదా, చేతుల మీదా మసా చెయ్యటం అని భావం)." తరువాత ఇబ్నె మసూద్ (రజిఅన్) ఇలా అన్నారు; "హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) గారు అమ్మార్ (రజిఅన్) చెప్పిన విషయం గురించి తృప్తిచెందలేదు అని నీవు గమనించటం లేదా?"అప్పుడు అబూ మూసా (రజిఅన్) ఇలా అన్నారు, "సరే, మంచిది. అమ్మార్ (ర) గారు చెప్పిన దానిని వదిలెయ్యండి. మీరు ఖురానులోని ఈ వాక్యాన్ని ఎలా విశ్లేషిస్తారు?"[1] అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్ (ర) గారు దానికి ఎటువంటి సమాధానమూ చెప్పలేకపోయారు. ఆయన ఇలా అనసాగారు; ఒకవేళ మనము ప్రజలకు జనాబత్ స్థితిలో తయమ్ముమ్ చేసుకునే అనుమతి ఇచ్చినట్లయితే సమీప భవిష్యత్తులోనే, ఎవరికైనా నీరు చల్లగా ఉన్నట్లు అనిపిస్తే అప్పుడు వారు గుసుల్‌ను విడిచిపెట్టి తయమ్ముమ్ చేసుకుంటారు. నేను షఖీఖ్‌తో ఇలా అన్నాను అని అమష్ చెప్పారు; "కనుక అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్ (ర) గారు ఒక జునుబ్ తయమ్ముమ్ చేసుకోవటాన్ని ఈ వివేకంతోనే ఈ విషయాన్ని దృష్టితో పెట్టుకొనే చెడుగా భావించారు. అవునా? దానికి సమాధానంగా షఖీఖ్ గారు 'అవును' అని సమాధానమిచ్చారు.[2]

ఆయనకు సందేహం కలిగింది. కాని అమ్మార్ (రజిఅన్) నిజాయితీపరుడైన వ్యక్తి. ఆయన గారి ఉల్లేఖనం ఆధారంగా మత విద్వాంసులందరూ ఇలా తీర్పు చెప్పారు; ఒక జునుబ్ (గుసుల్ అవసరం ఉన్న వ్యక్తి) తయమ్ముమ్ చేసుకోవటం ధర్మసమ్మతమైన విషయమే. ఇంకా వారు హజ్రత్ ఉమర్ (ర), హజ్రత్ ఇబ్నె మసూద్ (ర) గార్ల వ్యతిరేకతను ఏ మాత్రం పట్టించుకోలేదు. ఖలీఫా అయినటువంటి హజ్రత్ ఉమర్ (ర) గారి సూక్తినే హదీసుకు వ్యతిరేకంగా తీసుకోనప్పుడు ఏ ఇమామ్ చెప్పిన దాన్నయినా, ఏ ధర్మశాస్త్రవేత్త ఇచ్చిన తీర్పునైనా హదీసుకు వ్యతిరేకంగా ప్రాధాన్యం కలదిగా తీసుకోవటం ఎలా సంభవిస్తుంది?

342–1. ఈ వాక్యం ఖుర్ఆను గ్రంథంలోని అల్ మాయిద సూరాలో ఉన్నది; "అవ్‌లా మస్‌తుమున్ నిసాఅ" "విశ్వసించిన ఓ ప్రజలారా! మీరు గనక స్త్రీలను ముట్టుకుంటే అప్పుడు నీరు లభించని పక్షంలో, పరిశుభ్రమైన మట్టితో విధిని నిర్వహించండి." కనుక ఈ వాక్యం ప్రకారం, ఒక జునుబ్ (గుసుల్ అవసరమైన వ్యక్తి) కోసం తయమ్ముమ్ చేసుకోవటానికి ఔచిత్యం, శాస్త్రీయత ఉన్నాయనే విషయం స్పష్టమవుతోంది. ఎందుకంటే, 'లమస్' అనే ఈ వ్యాసంలోని అరబ్బీ పదానికి

8వ అధ్యాయం

తయమ్ముమ్ చేసుకునేటప్పుడు మట్టి మీద చేతులతో ఒకసారి కొడితే సరి పోతుంది.

343. షఖీఖ్ గారు ఇలా అన్నారని ఆమష్ గారు ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి నేను, అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్ (రజిఅన్), అబూ మూసా అషారీ (రజిఅన్) గార్ల దగ్గర కూర్చొని ఉన్నాను. అబూ మూసా (ర) గారు, అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్ (ర) గారిని ఇలా అడిగారు, "ఒకవేళ ఒక వ్యక్తికి జనాబత్ (గుసుల్ చేసుకునే అవసరం) అవసరం కలిగితే వరుసగా ఒక మాసం వరకు నీరు దొరకని పక్షంలో అతను తయమ్ముమ్ చేసుకోవచ్చా? నమాజు చెయ్యవచ్చా?" అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్ (ర), దానికి సమా ధానంగా ఇలా అన్నారు; "అతను తయమ్ముమ్ చేసుకోనూకూడదు, నమాజు చెయ్య కూడదు; ఒక నెల రోజుల వరకు నీరు దొరకకపోయినా సరే", అప్పుడు అబూ మూసా (ర) ఇలా అన్నారు; అయితే ఖురాను గ్రంథంలో మాయిదా సూరాలోని వాక్యం; "అప్పుడు నీరు లభించని పక్షంలో పరిశుభ్రమైన మట్టితో విధిని నిర్వహిం చండి; దానిపై చేతులతో కొట్టి మీ ముఖాల మీదా, చేతుల మీదా రాయండి" గురించి మీరు ఏమంటారు? అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్ (ర) ఇలా సమాధానం చెప్పారు; "ఒకవేళ వారికి జనాబత్ స్థితిలో తయమ్ముమ్ చేసుకునే అనుమతిని ఇచ్చినట్లయితే, సమీప భవిష్యత్తులో నీరు చల్లగా ఉన్నట్లు అనిపిస్తే వారు మట్టితో తయమ్ముమ్ చేసుకోవటం

రమించుట, సంభోగించుట అనే అర్థాలు ఉన్నాయి. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్ (ర)కు దానికి ఏ సమాధానం చెప్పాలో తోచలేదు. ఏమీ పాలుపోక ఆయన వివేకం, దూరదృష్టి అనే విషయాలను ప్రస్తావించారు. అబ్దుల్లా ఇబ్నె మసూద్ (ర) తమకు ఇబ్నె అబీ షీబాగారు ఉల్లేఖించినటువంటి 'ఫత్వా' (తీర్పు)ను ఆశ్రయించారు అని చాలా మంది అంటారు. ఇమామ్ నూవీ (రెహ్మాలై) ఏమన్నారంటే; హజ్రత్ ఉమర్ (రెహ్మాలై) కూడా తాను ఇది వరకు చెప్పిన విషయాన్నే ఆశ్రయించారు.

342-2. కాని వివేకం, దూరదృష్టిల కారణంగా షరియత్ శాస్త్రంలోని ఆజ్ఞలు మారవు. నూవీ రెహ్మాలై ఇలా అన్నారు; ఒక జునుబ్ (గుసుల్ అవసరమైన వ్యక్తి), బహిష్టు అయిన స్త్రీ, ప్రసవానంతర రక్తస్రావంగల స్త్రీ, వీరందరికీ తయమ్ముమ్, నీళ్ల లభించని సందర్భంలో ధర్మసమ్మతమైనదే. ఈ విషయం గురించి ముస్లిమ్ సమాజంలో విద్వాంసుల మధ్య ఏకాభిప్రాయం ఉన్నది.

జరుగుతుంది." ఆమష్‌గారు ఇలా అన్నారు; నేను షఖీఖ్ గారిని "ఈ కారణం వల్లనే ఒక జునుబ్ తయమ్ముమ్ చేసుకోవటం మంచిది కాదు అని భావించారా?" అని అడిగాను. దానికి ఆయన "అవును" అని సమాధానం పలికారు. ఆ తరువాత అబూ మూసా (ర)గారు, ఇబ్నె మసూద్ (ర) గారితో ఇలా అన్నారు; "అయితే మీరు అమ్మార్ (ర) గారు హ్రజత్ ఉమర్ (ర) గారికి చెప్పిన ఈ విషయాన్ని వినలేదా?" ప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) గారు ఒక పని కోసం నన్ను ఒక చోటకు పంపారు. మార్గమధ్యంలో నాకు గుసుల్ చేసు కునే అవసరం కలిగింది. కాని నీరు దొరకలేదు. అప్పుడు నేను ఒక పశువు మాదిరిగా మట్టి మీద అటూ ఇటూ దొర్లాను. దాని తరువాత ప్రవక్త మహనీయుల(స) ముందు ఈ విషయాన్ని గురించి ప్రస్తావించాను. అప్పుడు ఆయన (స) ఇలా సెలవిచ్చారు; "నీవు ఇలా చేస్తే సరి పోయేది అని, ఆయన (స) గారు తమ చేతులను నేలమీద కొట్టారు. తరువాత వాటి మీద ఊదారు. ఆ తరువాత ఎడమ చేత్తో కుడి చేతి మీద మసా చేశారు. లేదా కుడి చేత్తో ఎడమ చెయ్యి వెనుక భాగం మీద మసా చేశారు.[1] ఆపైన తమ రెండు చేతులను తమ ముఖం మీద త్రిప్పారు." అప్పుడు అబ్దుల్లా గారు ఇలా అన్నారు; హ్రజత్ ఉమర్ (ర) గారు అమ్మార్ (ర) గారు చెప్పిన విషయం గురించి తృప్తిచెందలేదని నీవు గమనించలేదా?

షఖీఖ్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; నేను అప్పుడు అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్ (ర), అబూ మూసా(ర) గార్ల వద్ద ఉన్నాను. అబూ మూసా (ర) అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్‌తో ఇలా అన్నారు. మీరు అమ్మార్ (ర)గారు హ్రజత్ ఉమర్ (ర) గారితో చెప్పిన ఈ విషయాన్ని వినలేదా? "దైవప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) గారు మమ్మల్ని మరియు నన్నూ ఒక సైనిక బృందంతో పంపారు. నాకు మార్గమధ్యంలో గుసుల్ చేసుకునే అవసరం కలిగింది. అప్పుడు నేను మట్టి మీద పడి అటూఇటూ దొర్లాను. తరువాత మనం దైవప్రవక్త (స) వారి వద్దకు వచ్చాము. ఆయన (స) గారికి ఈ

343-1. ఈ విషయం గురించి ఉల్లేఖకునికి సంశయం కలిగింది. అబూ దావూద్ గారి ఒక ఉల్లేఖనంలో, సంశయం లేకుండా ఇలా ప్రస్తావించబడింది; తరువాత ఎడమ చేత్తో కుడి చేతి మీద కొట్టారు. మరియు కుడి చేత్తో ఎడమ చేతి మీద కొట్టారు. రెండు మోచేతుల మీద మసా చేసి ఆ తరువాత ముఖం మీద మసా చేసుకున్నారు. అంతే.

విషయాన్ని గురించి విన్నవించాము. అప్పుడు ఆయన (స) గారు ఇలా సెలవిచ్చారు; "నీవు ఇలా చేస్తే సరిపోయేది; తరువాత ఆయన (స) గారు తమ ముఖం మీదా, రెండు చేతుల వెనుక భాగాల మీద మసా చేశారు."

344. **ఇమ్రాన్ బిన్ హుసేన్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు: ప్రవక్త మహనీయులు (సఅసమ్) దూరంగా ఒక ప్రక్కన కూర్చొని ఉన్నటువంటి ఒక వ్యక్తిని చూశారు. అతను ప్రజలందరితో కలిసి నమాజు చెయ్యలేదు. ఆయన (స) గారు, ఓ ఫలానా వ్యక్తీ! నీకేమయింది, నీవు అందిరితోపాటు నమాజు ఎందుకు చెయ్యలేదు? అని అడిగారు. అతను ఇలా సమాధానం పలికాడు; ఓ దైవప్రవక్తా! నాకు గుసుల్ చేసుకునే అవసరం కలిగింది. కాని స్నానం చెయ్యటానికి నీళ్ల లేవు. అప్పుడు ఆయన (స) ఇలా సెలవిచ్చారు; "పరిశుభ్రమైన మట్టితో తయమ్ముమ్ చేసుకో, అది నీకు సరిపోతుంది."**

తయమ్ముమ్ అంటే ఇదే. ఈ ఉల్లేఖనమే ఉత్తమమైనది. అహ్లె హదీస్ పండితులూ, ఇతర మత విద్వాంసులూ దీనినే అవలంబించారు. ఇంకా రెండుసార్లు మసా చెయ్యాలి అనే విషయం ఉన్నటువంటి ఉల్లేఖనాలన్నీ బలహీనమైనవే.